

ת"פ 6290/05/15 - וודשה פראוינצ'נדרה מאשוקלאל נגד מדינת ישראל - מחלקה משפטית חיפה והצפון

בית משפט השלום בטבריה

ת"פ 6290-05-15 מדינת ישראל נ' פראוינצ'נדרה מאשוקלאל
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני המבקש	כבוד השופט יריב נבון
נגד המשיבה	וודשה פראוינצ'נדרה מאשוקלאל באמצעות ב"כ עו"ד משה מכנס
	מדינת ישראל - מחלקה משפטית חיפה והצפון באמצעות עו"ד אבנר דידי

החלטה

לפניי בקשה המבקש להורות על זיכוי.

1. כנגד המבקש הוגש כתב אישום (אשר תוקן בהמשך), המייחס לו עבירות שעניינן הברחת טובין ועשיית מעשה בכדי להתחמק מתשלום מס קנייה.
2. המבקש כפר במיוחס לו ולכן התיק נקבע לשמיעת ראיות. בד בבד, התנהלו בין הצדדים מגעים לסיימו של תיק זה. בישיבה שהתקיימה ביום 27.5.16 הוגשה על ידי ב"כ המבקש דאז, עו"ד סג'ראוי, בקשה לעיכוב הליכים תמורת כופר כסף. בקשה זו חודשה ביום 21.11.16 ונדחתה על ידי היועמ"ש ביום 11.1.17. ביום 18.4.17 הגיש בא כוחו הנוכחי של המבקש, עו"ד מכנס, אשר החל לייצגו בסמוך לכך במקום סנגורו הקודם, בקשה להמרת אישום פלילי בתשלום כופר כסף. על פי הנטען, ביום 8.5.17 נשלחה תגובת המשיבה, באמצעות מנהל המחלקה הפיסקאלית בפרקליטות המדינה עו"ד קמיל עטילה, לפיה יהא מוכן לשקול עיכוב הליכים בתיק דנן בכפוף לתשלום כופר כסף בשיעור של 100,000 ₪. ביום 3.12.17, משעמד המבקש בתנאי האמור, הודיע ב"כ המשיבה לבית המשפט כי היועמ"ש נעתר לבקשת המבקש והורה על עיכוב הליכים בתיק ולכן מתבקש בית המשפט להורות על הפסקת ההליכים, בקשה לה נעתרתי. בסמוך לאחר החלטתי זו, הוגשה בקשה זו לזיכוי המבקש מן העבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן.
3. יובהר, כי ההליכים מחוץ לכותלי בית המשפט מטבע הדברים לא היו גלויים לעיני בית המשפט, ולכן בהקשר זה אין מנוס אלא מלהסתמך על דברי ב"כ הצדדים, כמפורט בטיעוניהם.

4. ב"כ המבקש, עו"ד מכנס, טוען כי מאחר והמבקש לא חזר בו מכפירתו אין מקום להורות על הפסקת ההליכים אלא על זיכוי. לדבריו, על עניינו לא חלה הוראת סעיף 231 לחסד"פ, העוסקת בעיכוב הליכים, אלא הוראות סעיף 231 לפקודת המכס לפיהן מי אשר שילם כופר כסף לא יינקטו כנגדו הליכים נוספים בנוגע לאותה עבירה או לאותו מעשה. לנוכח האמור, מאחר וממילא אסור להעמיד לדין מחדש את המבקש, אין זה ראוי ואף לא חוקי שבית המשפט יפסיק את ההליכים כנגדו ולכן עליו לזכותו. לדבריו, מאחר והמבקש הולך שולל על ידי המשיבה יש לזכותו ולו מטעמי צדק.

5. ב"כ המשיבה ביקש לדחות את הבקשה ולהותיר את ההחלטה בדבר הפסקת ההליכים על כנה. לדבריו, שגה ב"כ המבקש בהפנותו להוראת סע' 231 לפקודת המכס העוסקת בהמרת הליכים פליליים בכופר כסף טרם הגשת כתב אישום, וכך אף הוראת סעיף 25 לחוק מס קניה, המעניקים סמכות זו בידי "המנהל" כהגדרתו בסעיף 1 - "מנהל המכס והמע"מ". זאת, להבדיל מן הסמכות המוענקת ליועמ"ש לאחר הגשת כתב אישום, לרבות לאחר כפירה, לעכב את ההליכים. במקרה דנן, נעתר היועמ"ש לעיכוב הליכים לאחר הגשת כתב האישום ולכן אין כל נפקות להוראת סעיף 231 לפקודת המכס, וזאת בהינתן תנאים שונים אשר נלקחו בחשבון על ידי היועמ"ש עובר להחלטתו, בין היתר תשלום כופר כסף על ידי המבקש. עוד טען ב"כ המשיבה כי הסכום אותו שילם המבקש (₪ 100,000) נמוך משמעותית מהסכום שניתן להשית מכוח הוראות פקודת המכס, ואף נמוך משמעותית מסכום ההברחה המיוחס למבקש בכתב האישום המתוקן - \$ 127,278.

דין והכרעה:

6. סעיף 231(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ"), קובע כי:

"בכל עת שלאחר הגשת כתב אישום ולפני הכרעת הדין, רשאי היועץ המשפטי לממשלה, בהודעה מנומקת בכתב לבית המשפט, לעכב את הליכי המשפט; הוגשה הודעה כאמור יפסיק בית המשפט את ההליכים באותו משפט."

7. סמכותו של בית המשפט להתערב בהחלטת היועץ המשפטי לממשלה לעכב את ההליכים נידונה על ידי כבוד השופט אגרנט עוד בבג"צ 156/56 פרידה שור נ. היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד יא' 285. בשלב ראשון הוא קובע כי מקור הסמכות לעכב את ההליכים הוא בכוחו של היועץ המשפטי להודיע לבית המשפט על הפסקת הליכים כשמשמעות הודעתו היא **"לא זיכוי הנאשם מהאישום שיוחס לו, כי אם רק הפסקת הדיונים ולפי הדעה, שידה היום על העליונה באנגליה, פירוש הדבר, שאין בידי היועמ"ש לחדש עוד את הדין במשפט בו רשם הודעה כנ"ל, אם כי זכאי הוא, מאידך גיסא, להגיש כתב אישום חדש"**.

8. בענייננו - אין בעיכוב ההליכים כל פגיעה בזכויות הנאשם, נהפוך הוא. במסגרת השיקולים השונים הובאו בחשבון, כפי שניתן להעריך, נסיבותיו האישיות של המבקש, העובדה כי כלל אינו תושב ואזרח

מדינת ישראל וכן הכספים שהפקיד. לשלב שבו נעשה הדבר, עובר או לאחר כפירה, אין כל משמעות בהקשר זה, ולפי נוסח סעיף 231 לחסד"פ ניתן להורות על הפסקת ההליכים אף בסמוך למתן הכרעת הדין, ובתנאי שהדבר יעשה לפני שזו תינתן.

9. באופן דומה נפסק גם בב"ש (נצ') 1349/08 **מחמד סרור נ' מדינת ישראל** (מיום 18.9.08) כי:

"זיכוי הנאשמים, מקום שהוגשה בקשה לעיכוב ההליכים, שהינה נפרדת ושונה במהותה מבקשה לחזרה מכתב האישום, תרוקן מתוכן את משמעות סעיף 231 לחוק. עיכוב הליכים משמעותו איננה אלא הפסקת ההליך בשלב בו מוגשת הודעת העיכוב, והקפאתו באותו שלב. ליועץ המשפטי לממשלה מוקנית הסמכות לחדש את ההליכים שעוכבו, כמפורט בסעיף 232 לחוק. אין בהחלטה על עיכוב הליכים כדי להביא לסיום ההליך באופן סופי ומוחלט, שכן קיימת האפשרות לחדשו, ברור, איפוא, כי עיכוב הליכים במהותו אינו יכול להביא לתוצאה של זיכוי הנאשם".

דומה כי הדברים נהירים, אך לא אסתפק בכך.

10. סמכות היועמ"ש להורות על עיכוב הליכים הינה בעלת אופי שיפוטי, וסמכות זו היא כה רחבה וסופית עד שלא ניתן לבית המשפט בכוח לפקח על השימוש בה או להתערב בו. בידי בית המשפט נתון הכוח לפקח על אופן השימוש של היועץ המשפטי בסמכותו כשם שמוקנה בידו הכוח לפקח על פעולותיהם של רשויות השלטון בכלל, דהיינו ההתערבות חייבת להיות מצומצמת רק למקרים בהם היא נוגדת את טובת הציבור (ראו - בג"צ 379/09 "אומץ" - אזרחים למען מנהל תקין וצדק חברתי ומשפטי נ' פרקליט המדינה מר משה לדור (מיום 5.8.10)).

11. בענייננו, איני נדרש (ואף איני מוסמך) לבחון האם החלטת היועץ המשפטי נגועה במשגה היורד לשורשו של ענין מאחר וב"כ המבקש לא טען כנגד החלטה זו אלא רק טען כי השלכותיה אינן סבירות וככל שההליך הפלילי ימשיך לרחף מעל ראשו של המבקש, הדבר סותר את הליך "כופר הכסף" אשר נועד לבטל כל אפשרות שכזו בעתיד. דומה כי לא ניתן לקבל את עמדת ב"כ המבקש אף בהקשר זה.

12. יובהר, כי בא כוחו הנוכחי של המבקש החל לייצגו בשלהי ההליך בעוד בית המשפט נחשף עוד קודם לכן, עת יוצג המבקש על ידי סנגורו הקודם עו"ד סג'ראוי, לניסיונות קודמות שנעשו בכדי לקבל את הסכמת היועמ"ש לעיכוב ההליכים כנגד המבקש בתמורה לכופר כסף. בשום שלב לא נטען על ידי ב"כ המבקש דאז, ואף לא ע"י ב"כ המבקש דהיום עו"ד מכנס, כי מטרת הגשת הבקשה לעיכוב הליכים או חידושה, הינה זיכוי של הנאשם. סבורני כי אם דרישה זו הייתה מוצגת לב"כ המשיבה הוא היה דוחה אותה על הסף וספק בעיניי אם היה נאות לסייע בקידום הבקשה לעיכוב ההליכים, ומרשה אני לעצמי

לשער כי היה מעורב בכך, לנוכח היכרותו עם תיק זה.

13. מבלי להיכנס למחלוקת הפרשנית בין הצדדים, סבורני כי אף הסתמכותו של ב"כ המבקש על הוראת סעיף 231 לפקודת המכס אינה יכולה לסייע למבקש. בהקשר זה ב"כ המבקש לא דק פורתא את נעלם מעיניו כי הוראת חיקוק זו מקנה ל"מנהל או כל פקיד מכס אחר שהממשלה הסמיכה אותו לכך בצו" את הסמכות לכפר ל"אדם" (להבדיל מ"נאשם") על מעשה שנעשה או שיש חשד שנעשה כנגד הוראות פקודת המכס. עוד נאמר כי אם שולם הכופר ל"מנהל או לפקיד המכס המוסמך, אין לנקוט עוד כל הליך בנוגע לאותה עבירה או לאותו מעשה כנגד האדם שכופר לו...". הוראת חיקוק זו מופנית, כאמור, אל "המנהל או פקיד מוסמך" אחר ברשות, ולא אל בית המשפט, ואין לה דבר וחצי דבר עם ההליכים בבית המשפט לאחר הגשת כתב האישום. אף אם לשיטת ב"כ המבקש (על אף שלא טען זאת מפורשות) ניתן לעשות שימוש בהוראת חיקוק זו אף לאחר הגשת כתב אישום אין בה כל הוראה המחייבת את **בית המשפט** להורות על הפסקת ההליך כנגד נאשם, וודאי שלא הוראה המחייבת זיכוי. עמדת ב"כ המשיבה בהקשר זה סבירה ומקובלת עליי.

14. לא למותר לציין כי עת חפץ המחוקק לאבחן בין תוצאות סיומו של הליך פלילי, בהתאם לשלב בו הדבר מתרחש, עשה זאת במפורש (ראו הוראות סעיף 94 לחסד"פ בנוגע לחזרת תובע מאישום; הוראות סעיף 231 לחסד"פ בנוגע להפסקת הליכים על ידי היועמ"ש וכד'). במקרה שלפנינו, כאמור, לשון הוראת סעיף 231 לחסד"פ העוסקת בעיכוב הליכים הינה ברורה וחד משמעית, ולפיה **עת הוגשה הודעה מטעם היועמ"ש כאמור, יפסיק בית המשפט את ההליכים באותו משפט**. אף פרשנות תכליתית של הוראה זו מובילה למסקנה שהיא ולפיה אין עסקינן בהפסקת הליכים בעקבות התרשמות בית המשפט מן הראיות בתיק אלא הפסקת הליכים לנוכח התרשמות גורם "חיצוני" להליך, הוא היועמ"ש או מי שהוסמך על ידו לכך, כי מטעמים מוצדקים אין מקום להמשיך את ההליכים ולכן על בית המשפט להפסיקם.

15. אף החששות אותם מעלה ב"כ המבקש לנוכח התנאים שנקבעו על ידי היועמ"ש לחידוש ההליך אינם במקומם. ראשית, כבכל הליך דומה, הפסקת הליכים מותנית בתנאים אשר על נאשם לעמוד בהם כדי שלא יחודש ההליך כנגדו. שנית, במקרה שלפנינו עסקינן במי אשר אינו תושב או אזרח מדינת ישראל ולכן ממילא הסיכון והסיכוי כי יחודשו ההליכים כנגדו אינם גבוהים.

16. לנוכח האמור הבקשה לזיכוי הנאשם נדחית. החלטתי להפסקת ההליכים בעניינו של המבקש, בהתאם להודעת היועמ"ש מיום 13.11.17, בעינה עומדת.

החלטה זו תועבר לצדדים.

ניתנה היום, כ"ט כסלו תשע"ח, 17 דצמבר 2017, בהעדר הצדדים.
עמוד 4

